

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **A. Ž.**, zast. Mgr. Danou Holcman, advokátkou se sídlem Cholinská 1048/19, Litovel, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Klatovská 202, Plzeň, proti rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 4. 2014, č. j. 57 A 70/2012 – 88,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III.** Ustanovené zástupkyni Mgr. Daně Holcman, advokátce se sídlem Cholinská 1048/19, Litovel, **se určuje** odměna ve výši 4114 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora nadepsaného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329 (dále též jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byla zamítnuta stěžovatelova stížnost proti rozhodnutí vychovatele Věznice Plzeň ze dne 20. 10. 2004, bez č. j. (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), o uložení kázeňského trestu umístění do uzavřeného oddělení na pět dnů s výjimkou doby stanovené k plnění úkolů programu zacházení podle § 46 odst. 1 a 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o výkonu trestu“).

Krajský soud v napadeném rozsudku zejména neshledal důvody pro předložení návrhu na zrušení předmětného ustanovení § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu Ústavnímu soudu,

nedovodil ani nicotnost prvostupňového správního rozhodnutí, a tudíž ani z toho vyvozované uplynutí jednorocní doby k uložení kázeňského trestu. Stejně tak stěžovateli nepřisvědčil, ani pokud jde o neprokázání subjektivní stránky kázeňského přestupku, protože ze zákona o výkonu trestu plyne, že pro spáchání kázeňského přestupku postačuje i zavinění z nedbalosti, a to i nedbalosti nevědomé. Krajský soud tedy ve svém rozhodnutí dospěl k závěru o nedůvodnosti všech námitek stěžovatele a jeho žalobu zamítl.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“

Stěžovatel předně upozorňuje, že prvostupňovým rozhodnutím bylo zasaženo do jeho osobní svobody, ačkoli toto rozhodnutí neobsahuje řádné vymezení skutku, což soud zcela opomíná.

Stěžovatel se dále domnívá, že vyhláška č. 345/1999 Sb. je *ex tunc* neplatná, a to proto, že tato vyhláška vůbec neprošla procesem před legislativní radou vlády, dále proto, že zcela excesivně překračuje zákonné zmocnění. Jelikož je touto vyhláškou zasahováno do práv, kterých stěžovatel není dle zákona o výkonu trestu zbaven, je tak celý systém výkonu trestu odnětí svobody postaven na porušování principů podle čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy České republiky. Celý výkon trestu odnětí svobody je tak veden skrze tzv. terciární legislativu. Stěžovatel odkazuje na zásadu *delegatus non potest delegare* a upozorňuje, že řetězení delegačního vztahu do více než dvou úrovní právní normy nepovolují. Ačkoli tedy zákon o výkonu trestu zavádí povinnost poslechnout příkaz, pokyn či nařízení (terciární legislativa), žádná věznice nespadá pod strukturu „ozbrojené organizace“ a neexistuje zde žádná možnost vzepřít se. Stěžovatel se tak domnívá, že celý systém výkonu trestu je absurdní, neboť on byl vězněn bez platného a řádného rozhodnutí, což je důsledkem „systémového důletantství státu.“

Stěžovatel brojí též proti závěru soudu o prokázání jeho zavinění, když má za to, že neexistuje zákonný zákaz, který by porušil. Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem o stavění lhůty, a tudíž s neuplynutím jednorocní doby k uložení trestu. Stěžovatel podal žalobu za existence ust. § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu, ve znění do 30. 6. 2011, který neumožňoval podat žalobu proti rozhodnutí vydanému v kázeňském řízení. Domnívá se proto, že podání žaloby, kterou zákon podat neumožňoval, nemohlo stavět jednorocní prekluzivní dobu pro uložení kázeňského trestu.

Krajský soud v napadeném rozsudku uzavřel, že okolnosti kázeňského přestupku byly náležitě objasněny a že byla prokázána vina odsouzeného. S uvedeným závěrem se stěžovatel rovněž neztotožňuje. Stěžovatel má za to, že k náležitému objasnění okolností případného kázeňského přestupku a prokázání viny je zejména nutno zkoumat, zda věci, jež měl stěžovatel u sebe, byly podřaditelné pod tzv. věci zakázané. Stěžovatel namítá, že ani žalovaná, ani krajský soud se povahou věcí nezabývaly, ačkoli stěžovatel již v záznamu o kázeňském přestupku uváděl, že se nejedná o „trafo“, ale o „nefunkční el. součástku“. Vzhledem k tomu, že se jednalo o dva kusy zcela nefunkčních věcí, které v žádném případě nevykazovaly znaky nebezpečnosti, nemohlo se jednat o věci zakázané. Stěžovatel tedy setrvává na svém tvrzení, že nebyly naplněny všechny znaky skutkové podstaty kázeňského přestupku.

Stěžovatel trvá též na stanovisku, že vada prvostupňového rozhodnutí z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti v části vymezení skutku nemohla být zhojena rozhodnutím o stížnosti, neboť tak dochází k porušení zásady dvojinstančnosti řízení. Stejně tak trvá na tom, že uplynula prekluzivní doba pro uložení trestu. Domnívá se, že neměl být vůbec uznán vinným a kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na pět dnů mu vůbec neměl být uložen.

pokračování

S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby kasační soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení, eventuelně aby rozhodl podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.

Žalovaná ve svém vyjádření poukázala prvně na osobnost stěžovatele, který byl odsouzen k výjimečnému trestu odnětí svobody v délce 16 roků do věznice se zvýšenou ostrahou pro trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. h) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v tehdy účinném znění, a dále byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 671 dnů do věznice se zvýšenou ostrahou pro trestné činy krádeže podle § 247 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákona a nadřizování podle § 166 odst. 1 trestního zákona. Poukázala též na to, že stěžovatel je znám svými kverulantskými a šikanózními podáními proti žalované, přičemž spory vede na různých úrovních vnitrostátních i mezinárodních soudů. Pokud jde o nyní projednávanou věc, žalovaná konstatuje, že námitky stěžovatele jsou vesměs shodné s námitkami uplatněnými v žalobě, ke které podala podrobné vyjádření ke krajskému soudu, a na toto vyjádření v podrobnostech odkazuje. Žalovaná tedy navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Kasační stížnost je tedy přípustná. Nejsou však přípustné všechny uplatněné kasační námitky. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. se kasační stížnost nemůže přípustně opírat o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. V daném případě se jedná o argumentaci, kterou stěžovatel prvně uplatnil až v kasační stížnosti; konkrétně že vyhláška č. 345/1999 Sb. je *ex tunc* neplatná, a také rozvedení této argumentace poukazem na (ne)možnost řetězení delegačního vztahu do více než dvou úrovní. Poněvadž stěžovateli nic nebránilo uplatnit tuto argumentaci již v řízení před krajským soudem, nelze se v kasačním řízení touto námitkou zabývat. Vzhledem k tomu, že se jedná o právní předpis v dané věci soudem aplikovaný, vážil kasační soud, tak jako v každém jiném případě, zda této aplikaci nebrání nějaká konkrétní překážka, a dospěl k závěru, že tomu tak není.

Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil následující skutečnosti. V záznamu o kázeňském přestupku ze dne 19. 10. 2004 dozorce Věznice Plzeň uvedl, že téhož dne při provádění kontroly cel nalezl u stěžovatele v osobních věcech „amatérsky zhotovené trafo“ a „amatérsky zhotovené pouzdro na tužkové baterie,“ o nichž stěžovatel prohlásil, že je nalezl na vycházkovém dvoře, ale že se nejedná o trafo, ale o nefunkční el. součástku. Dále uvedl, že žádný z uvedených předmětů není zákonem zakázán, obzvláště nachází-li se ve velkém množství na vycházkovém dvoře. Stěžovatel dále uvedl, že uvedený předmět není jeho vlastnictvím, a že nebyla prokázána subjektivní stránka přestupku. V kolonce důkazních prostředků bylo uvedeno vlastní zjištění, vyjádření svědka – npor. X, dále se uvádí, že součástí jsou přiložené zabavené předměty. Na základě záznamu o kázeňském přestupku bylo následujícího dne vydáno vychovatelem Věznice Plzeň rozhodnutí, kterým stěžovateli uložil nepodmíněný kázeňský trest podle § 46 odst. 1, 3 písm. f) zákona o výkonu trestu v podobě umístění do uzavřeného oddělení na dobu pěti dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení,

protože na základě vlastního zjištění navrhovatele, vyjádření svědka a odsouzeného byl prokazatelně odůvodněn závěr, že stěžovatel porušil ust. § 28 odst. 2 písm. j) a odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu a § 4 odst. 2 a 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, dále též jen „vyhláška“ nebo „řád výkonu trestu“, tím, že vlastnil nepovolené předměty, které by svou povahou mohly poškodit zdraví nebo ohrozit na životě.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel stížnost. Ta byla nejprve zamítnuta rozhodnutím speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 21. 10. 2004 (dále též „první rozhodnutí o stížnosti“) s tím, že šetřením, svědeckou výpovědí i výpovědí odsouzeného bylo jasně prokázáno, že jmenovaný měl uvedené předměty ve vlastnictví, čímž porušil shora uvedená ustanovení. Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla prvně odmítnuta usnesením Městského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2006, č. j. 10 Ca 297/2006 - 23, jako nepřijatelná s poukazem na § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu, v tehdejší znění. Podle tohoto ustanovení byla rozhodnutí Vězeňské služby České republiky vydaná v kázeňském řízení, s výjimkou trestu propadnutí věci a rozhodnutí o zabrání věci, vyloučena ze soudního přezkumu. Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti proti uvedenému usnesení podal Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu v části zakládající výlukou ze soudního přezkumu. Ústavní soud nálezem ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08 (všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z <http://nalus.usoud.cz>) předmětné ustanovení zrušil dnem 30. 6. 2011. Nejvyšší správní soud následně zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (rozsudkem ze dne 24. 11. 2010, č. j. 9 As 2/2008 – 125; všechna rozhodnutí tohoto jsou dostupná z www.nssoud.cz). Městský soud poté rozsudkem ze dne 1. 6. 2011, č. j. 10 A 298/2010 – 195, zrušil napadené rozhodnutí speciálního pedagoga věznice Plzeň o stížnosti pro nepřezkoumatelnost a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Rozhodnutím speciálního pedagoga věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329, tj. napadeným rozhodnutím, byla posléze stížnost stěžovatele proti prvostupňovému rozhodnutí znovu zamítnuta. Žalovaná se v odůvodnění tentokrát vypořádala s jednotlivými námitkami a dospěla k závěru, že stížnost stěžovatele je nedůvodná. Stěžovatel opětovně napadl i toto rozhodnutí žalobou u městského soudu, který ji usnesením ze dne 23. 8. 2012, č. j. 7 A 28/2012 – 24, postoupil k rozhodnutí Krajskému soudu v Plzni jako soudu místně příslušnému. Kasační stížnost proti tomuto usnesení byla Nejvyšším správním soudem zamítnuta rozsudkem ze dne 20. 12. 2012, č. j. 7 As 146/2012 – 66. Jak již bylo uvedeno, Krajský soud v Plzni nyní napadeným rozsudkem žalobu stěžovatele jako nedůvodnou zamítl poté, co nepřisvědčil ani jedné z jím uplatněných námitek.

Nejvyšší správní soud předesílá, že řádně uplatněné stížnostní námitky se v podstatě shodují s argumentací stěžovatele v podané žalobě, se kterou se již vypořádal krajský soud.

Stejně jako v žalobě namítá stěžovatel protiústavnost ustanovení § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu, dle kterého se na řízení podle tohoto zákona nevztahuje správní řád. Jak již stěžovateli objasnil krajský soud a před ním Městský soud v Praze, vyloučení správního řádu v řízení o kázeňských přestupcích nelze považovat za protiústavní. Pokud jde o procesní pravidla postupu při ukládání kázeňských trestů, zákon o výkonu trestu zmocnil Ministerstvo spravedlnosti stanovit vyhláškou řád výkonu trestu odnětí svobody a v něm stanovit podrobnosti kázeňského řízení. Toto zákonné zmocnění bylo realizováno přijetím vyhlášky č. 345/1999 Sb., která mj. upravuje postup v kázeňském řízení při ukládání kázeňských trestů a jejich výkon (§ 56 – § 70 vyhlášky). Definicí kázeňského přestupku, kázeňské tresty a zásady jejich ukládání upravuje zákon o výkonu trestu. Lze tak uzavřít, že i přes vyloučení aplikace správního řádu (§ 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu) poskytuje zákon o výkonu trestu ve spojení s podzákonným předpisem podrobnou úpravu kázeňského řízení. Samotnou neaplikaci správního řádu na tento

pokračování

typ řízení proto nelze považovat za protiústavní; ostatně vyloučení aplikace správního řádu se využívá též v jiných typech řízení, jak již zmínil krajský soud, např. v zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, nebo též v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, nebo v zákoně č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu aj.

Se stěžovatelem pak nelze souhlasit ani v tom, že prvostupňové rozhodnutí, jímž mu byl uložen kázeňský trest, mělo být zrušeno, neboť je nezákonným (nebo dokonce nicotným) rozhodnutím, protože v něm absentovalo vymezení skutku, nebyla prokázána subjektivní stránka kázeňského přestupku a ani povaha věci nalezených u stěžovatele. Zákonností uvedeného rozhodnutí se již zabývaly oba nižší soudy, tj. jak městský soud, který zrušil první rozhodnutí speciálního pedagoga věznice Plzeň o stížnosti, a následně pak Krajský soud v Plzni, který zamítl žalobu stěžovatele proti nyní napadenému rozhodnutí o stížnosti, přičemž ke stěžovatelem prezentovanému závěru ani jeden z těchto soudů nedospěl. Se stěžovatelem lze souhlasit pouze do té míry, že městský soud skutečně shledal vadu prvostupňového rozhodnutí o uložení kázeňského trestu spočívající v absenci popisu skutku ve výroku. Tento soud však nepovažoval předmětné pochybení za tak zásadní, že by mělo vést ke zrušení prvostupňového rozhodnutí, a zrušil pouze první rozhodnutí o stížnosti, aby žalované umožnil zhojit vytykané vady, přičemž ji zavázal svým právním názorem.

Nejvyšší správní soud si je vědom své konstantní judikatury, která klade poměrně přísné požadavky na preciznost formulace tzv. skutkových vět ve výrocích rozhodnutí správních orgánů ve věcech správního trestání. Dle této judikatury platí, že u „*rozhodnutí trestního charakteru, kterým jsou i rozhodnutí o jiných správních deliktech, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postížen – to lze zaručit jen konkrétními údaji obsahující popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným (...) jednotlivé skutkové údaje jsou rozhodné pro určení totožnosti skutku, vylučují pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě*“ (viz např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73, č. 1546/2008 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud však má za to, že v nynějším případě žalovaná těmito požadavkům dostala. Jak totiž plyne z citovaného usnesení rozšířeného senátu NSS, hlavními důvody, pro něž judikatura vyžaduje, aby skutek byl ve výroku správního rozhodnutí ve věci správního trestání vymezen pokud možno co nejpřesněji, je vyloučení nebezpečí záměny skutku, a tím i opakovaného postihu za týž skutek (čímž by došlo k porušení zásady *ne bis in idem*), a současně umožnění posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu za daný skutek. V nynější věci však byly tyto zásady dodrženy, protože popis jednání stěžovatele, jež mu bylo kladeno za vinu, byl uveden v záznamu o kázeňském přestupku, který tvořil podklad pro vydání prvostupňového rozhodnutí a který byl stěžovatelem podepsán. Podle § 58 odst. 2 vyhl. č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, se o kázeňském přestupku odsouzeného sepíše záznam na předepsaném tiskopisu. Ze záznamu musí být zřejmé konkrétní údaje o jednání, v němž je spatřován kázeňský přestupek, včetně označení místa, času, způsobu spáchání přestupku a okolností, za nichž byl přestupek spáchán, popřípadě též předpokládané pohnutky takového jednání. Záznam tyto náležitosti obsahuje. Odůvodnění prvostupňového rozhodnutí spolu se záznamem o kázeňském přestupku naplňuje požadavek minimálního standardu, pokud jde o povinné náležitosti rozhodnutí. Stěžovatel nepochybněval skutečnost, že u něj byly nalezeny sporné předměty, když sám uvedl, že je nalezl na vycházkovém dvoře, zpochybňoval pouze jejich povahu, neboť dle jeho názoru se jednalo toliko o nefunkční elektronické součástky. Nebezpečí zaměnitelnosti skutku tedy v nyní projednávané věci reálně nehrozilo.

Kromě toho Nejvyšší správní soud upozorňuje též na konstantní názor Ústavního soudu, dle kterého platí, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné

s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů. V kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz např. usnesení ÚS č. j. I. ÚS 1785/08 ze dne 21. 10. 2008, nebo II. ÚS 3239/09, ze dne 4. 2. 2010).

Pokud jde o námitku, že uvedeným postupem, tj. nezrušením prvostupňového rozhodnutí, došlo k porušení principu dvojinstančnosti řízení, tady Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek krajského soudu, který se se stejnou námitkou vypořádal na straně 12, přičemž dospěl k závěru o její nedůvodnosti; Nejvyšší správní soud se s tímto názorem ztotožňuje. Pouze pro doplnění Nejvyšší správní soud předesílá, že zásada dvojinstančnosti řízení znamená, že řízení probíhá ve dvou stupních (instancích); řízení a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podléhá kontrole odvolacího orgánu. Tato zásada však neznámá, jak se mylně domnívá stěžovatel, že každý vyslovený závěr musí být vždy vysloven jednou (první) instancí a vždy prověřen a akceptován instancí vyšší. Dvojinstančnost totiž zajišťuje nejen dvojí posouzení věci, ale je také cestou k nápravě a odstranění vad, které se vyskytly v řízení před prvním stupněm (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 – 75). Lze tak uzavřít, že dvojinstančnost řízení v nyní posuzované věci porušena nebyla, neboť stěžovatel brojil řádným opravným prostředkem, stížností, proti prvostupňovému rozhodnutí, přičemž v druhostupňovém rozhodnutí (druhém rozhodnutí o stížnosti) došlo k odstranění vytýkaných pochybení prvostupňového orgánu.

Stěžovatel dále namítal, že se žalovaná ani krajský soud nezabývaly povahou u něj nalezených věcí jako podstatné části skutkové podstaty kázeňského přestupku. Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že jak krajský soud, tak žalovaná se povahou předmětných věcí zabývaly - viz strany 9, 10 a 14 odůvodnění napadeného rozsudku a stranu 5 bod ad. E napadeného rozhodnutí žalované.

K této námitce Nejvyšší správní soud ještě jednou připomíná, že stěžovateli bylo kladeno za vinu porušení § 28 odst. 2 písm. j) a odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu a § 4 odst. 2 a 3 řádu výkonu trestu, a to tím, že ve svých osobních věcech přechovával předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek nebo poškodit zdraví. Sám stěžovatel doznal, že předměty našel na vycházkovém dvoře a přechovával je mezi svými osobními věcmi.

Podle § 28 odst. 2 písm. j) je odsouzený povinen „odevzdat do úschovy věznic věci, jejichž držení s ohledem na jejich cenu, množství nebo způsob používání je zakázáno nebo je v rozporu s účelem výkonu trestu“. Podle § 28 odst. 3 písm. b) stejného zákona je odsouzeným zakázáno „vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví“. Dle § 4 řádu výkonu trestu si může odsouzený ponechat u sebe určité věci; např. věci související s trestním řízením, hodinky, psací nebo hygienické potřeby apod. (odst. 2). Vlastní radiopřijímač napájený z vlastního zdroje může mít odsouzený u sebe až po provedení kontroly správou věznic (odst. 3). O ponechání jiných věcí rozhoduje ředitel věznic nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby (odst. 4).

Z uvedených ustanovení je zřejmé, že věci nalezené u stěžovatele nelze zařadit pod okruh věcí, které jsou odsouzením oprávněně ponechat si u sebe, ať už by se jednalo o amatérsky zhotovené trafo a pouzdro na baterky, nebo o nefunkční elektronické součástky. Jednalo se tak o jiné věci, o jejichž ponechání by musel rozhodnout ředitel věznic, k čemuž nedošlo, když stěžovatel sám uvedl, že předmětné věci našel na vycházkovém dvoře. Žalovaná, která měla tyto předměty při kázeňském řízení k dispozici jako předměty doličné, neměla žádné pochybnosti

pokračování

o jejich povaze jako předmětů zakázaných. V napadeném rozhodnutí uvedla, že zejména u amatérsky zhotoveného traťá se jednalo o věc, jejíž držení je s ohledem na způsob užívání zakázáno. Taková traťá bývají odsouzenými nelegálně užívána k napájení radiopřijímačů povolených k užívání na základě § 4 odst. 3 řádu výkonu trestu. Ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo možnost poškození zdraví, ke kterému by mohlo dojít připojením takového zařízení do elektrické sítě, je pak evidentní. Žalovaná se vyjádřila i ke stěžovatelskému tvrzení, že se jednalo pouze o nefunkční součástku; podle ní je takové tvrzení irelevantní vzhledem k „improvizačním schopnostem“ odsouzených při výrobě obdobných zařízení. Tyto věci měl kázeňský orgán k dispozici, byť nikoliv při druhém druhoinstančním řízení, neboť je po skončení původního řízení, dle svého tvrzení, vrátil na pracoviště podniku, který vězně zaměstnával při likvidaci elektroodpadu.

Nejvyšší správní soud dodává, že je evidentní, že zákonem stanovená přísná pravidla, co se držení různých předmětů odsouzenými týče, mají sloužit hlavně k udržování bezpečnosti osob a majetku ve věznicích. Kázeňským přestupkem tak je již samotné přechovávání „zakázaného“ předmětu bez ohledu na to, jestli jím byl způsoben nějaký následek. Jedná se tak o kázeňské přestupky, kdy předpokladem jejich spáchání není reálná změna (porucha) objektu kázeňského přestupku (bezpečnost, zdraví, pořádek), nýbrž postačuje možnost jeho ohrožení. Jak je výslovně uvedeno též v § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, zakázáno je vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví. Konkretizace možného ohrožení pořádku, bezpečnosti a zdraví žalovanou v rozhodnutí o stížnosti, pokud se jedná o předměty nalezené u stěžovatele, se Nejvyššímu správnímu soudu jeví jako dostatečná pro naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku podle § 28 odst. 2 písm. j) a odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu a § 4 odst. 2 a 3 řádu výkonu trestu. Námitka neposouzení povahy předmětů tak není důvodná.

Nedůvodná je rovněž námitka neprokázání subjektivní stránky přestupku, tj. zavinění stěžovatele. Zákon o výkonu trestu v § 46 odst. 1 stanoví, že „*[k]ázeňským přestupkem je zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu*“.

Dodržování stanoveného pořádku a kázně je všeobecnou povinností odsouzených, jejímž obsahem je podrobení se všem omezením a zachovávání všech ustanovení a pravidel, jež jsou pro výkon trestu odnětí svobody stanovena zákonem o výkonu trestu, popř. na jeho základě dalšími právními předpisy upravujícími výkon trestu odnětí svobody, zejména řádem výkonu trestu.

Jak již objasnil krajský soud i žalovaná, zákon o výkonu trestu nestanoví žádný požadavek, pokud jde o formu zavinění v případě kázeňského přestupku. Pouze obecně zakotvuje požadavek zaviněného porušení povinnosti, pořádku či kázně. K odpovědnosti za kázeňský přestupek tak postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění (analogicky podle zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích).

Podle § 8 odst. 2 písm. b) řádu výkonu trestu platí, že „*[p]o přijetí do věznice se nově přijatí odsouzení ubytují odděleně od ostatních odsouzených, a to v nástupním oddělení věznice. Během pobytu v nástupním oddělení, jehož délka se určuje individuálně a zpravidla nepřevyšuje dva týdny, se odsouzený podrobně seznamuje s obsahem zákona, této vyhlášky, vnitřního řádu a s prostředím, ve kterém bude trest vykonávat*“ (podtrženo NSS).

Stěžovatel v žádné fázi řízení nezpochybňoval, že byly mezi jeho osobními věcmi sporné předměty, o nichž uvedl, že je sám nalezl na vycházkovém dvoře. Jak již bylo objasněno, tyto předměty nepatří pod skupinu předmětů, které mohou mít odsouzení u sebe. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl podle § 8 odst. 2 písm. b) řádu výkonu trestu obeznámen s jeho povinnostmi podle § 28 zákona o výkonu trestu i s tím, které věci si může u sebe ponechat dle § 4 řádu výkonu trestu, Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí, nebo nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Nutno tak aprobovat závěr žalované i krajského soudu, že subjektivní stránka přestupku byla náležitě prokázána, přinejmenším ve formě nevědomé nedbalosti, která je pro naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku postačující.

Poslední stěžovatelova námitka směřuje proti nedodržení jednorocní prekluzivní doby pro uložení trestu. Podle § 47 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody „*[k]ázeňský trest nelze uložit, jestliže od spáchání kázeňského přestupku uplynula doba jednoho roku.*“

Stěžovatel se předně domnívá, že na jeho případ nebylo lze aplikovat ustanovení § 41 s. ř. s. Dle tohoto ustanovení platí, že „*[s]tanoví-li zvláštní zákon ve věcech přestupků, kárných nebo disciplinárních nebo jiných správních deliktů (dále jen "správní delikt") lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí, tyto lhůty po dobu řízení před soudem podle tohoto zákona neběží.*“ Stěžovatel argumentuje ustanovením § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu účinným do 30. 6. 2011, které vylučovalo rozhodnutí vydaná v kázeňském řízení z možnosti soudního přezkumu. Stěžovatel tak má za to, že byla-li žaloba nepřipustná ze zákona, nemohlo její podání stavět dobu pro uložení kázeňského trestu.

S argumentací stěžovatele nelze souhlasit. Předmětné ustanovení soudního řádu správního nijak nerozlišuje, zda je podaná žaloba přípustná, nebo nepřipustná, nýbrž jako podmínku pro stavění lhůty (doby) stanoví dobu řízení před soudem. Lze tak sice souhlasit, že žaloba proti kázeňským rozhodnutím v době jejího podání nebyla přípustná, přesto však o ní běželo řízení, jak to požaduje dikce ust. § 41 s. ř. s. Nutno tedy dovodit, že i v případě podání nepřipustné žaloby proti rozhodnutí správního orgánu se staví lhůta pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí ve věcech správních deliktů, a to od podání žaloby do doby rozhodnutí o ní, přesto, že bude tímto rozhodnutím odmítnuta. Argumentaci stěžovatele nutno navíc považovat za ryze účelovou, když právě na základě jeho kasační stížnosti proti odmítnutí žaloby proti prvnímu rozhodnutí o stížnosti byl podán návrh na zrušení ustanovení § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu k Ústavnímu soudu, který mu následně vyhověl. Žaloba stěžovatele tak byla následně řádně projednána a bylo o ní rozhodnuto rozsudkem, který zrušil stěžovatelem napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Pokud jde o tu část argumentace stěžovatele, již namítá, že došlo k marnému uplynutí předmětné doby, protože nelze pravomocně uložit kázeňský trest po více než sedmi letech od jeho údajného spáchání, a to přesto, že by běh prekluzivní doby byl zastaven podle § 41 s. ř. s., Nejvyšší správní soud uvádí, že ani tato část námitky stěžovatele není důvodná. Krajský soud se již stejnou námitkou zabýval, přičemž dospěl k závěru, že k uplynutí jednoleté doby pro uložení kázeňského trestu nedošlo. Krajský soud vyšel z judikatury zdejšího soudu týkající se § 186 odst. 9 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, dle které dospěl k závěru, že odlišně od obecné úpravy přestupkového zákona, postačuje u kázeňského přestupku v prekluzivní době vydat prvostupňové rozhodnutí a nikoliv rozhodnout pravomocně. V nyní projednávané věci bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno hned jeden den po spáchání kázeňského přestupku.

pokračování

Nejvyšší správní soud k této otázce uvádí, že pro nyní projednávanou věc není podstatné, zda mělo být v době jednoho roku vydáno toliko prvostupňové rozhodnutí, nebo zda mělo být, tak jako např. v řízení o přestupcích (viz § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích), v uvedené době rozhodnuto o kázeňském přestupku pravomocně, neboť doba jednoho roku byla dodržena v obou případech. Přestože bylo druhé rozhodnutí o stížnosti vydáno až dne 10. 4. 2012 a právní moci nabylo dne 30. 4. 2012, tedy skutečně až téměř 8 let po spáchání kázeňského přestupku, bylo toto rozhodnutí vydáno, s ohledem na shora objasněné stavění lhůt podle § 41 s. ř. s., v době jednoho roku od jeho spáchání. Po dobu všech soudních řízení, která ve věci proběhla u Městského soudu v Praze, Nejvyššího správního soudu a soudu Ústavního, totiž uvedená doba neběžela.

Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud předesílá výpočet, proč došlo také k pravomocnému uložení trestu v jednorocní době, jak to již ostatně *obiter dictum* učinil i krajský soud. Kázeňský přestupek byl spáchán dne 19. 10. 2004; o tom není mezi stranami sporu. Dne 20. 10. 2004 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí o spáchání přestupku a dne 21. 10. 2004 první rozhodnutí o stížnosti. Prvně se doba zastavila v důsledku žaloby podané 1. 12. 2004 stěžovatelem proti prvnímu rozhodnutí o stížnosti (od spáchání přestupku uplynul 1 měsíc a 11 dnů) a znovu počala běžet po právní moci usnesení o odmítnutí žaloby, tj. dne 22. 11. 2006. Poté se běh doby obnovil a ta běžela až do podání kasační stížnosti proti uvedenému usnesení, kdy se běh doby opětovně zastavil (běžela tak dalších 13 dnů), a to až do právní moci rozsudku Městského soudu v Praze, kterým tento soud zrušil první rozhodnutí o stížnosti, tj. do 30. 8. 2011. Od spáchání kázeňského přestupku uplynula doba 1 měsíc a 24 dnů. Žalovaná vydala druhé rozhodnutí o stížnosti dne 10. 4. 2012, to nabylo právní moci dne 30. 4. 2012, tj. 8 měsíců a 24 dnů od spáchání přestupku. Žalovaná tak (pravomocně) rozhodla o kázeňském trestu v době stanovené v § 47 odst. 3 zákona o výkonu trestu. Ani tato námitka tak nemůže obstát.

Z výše uvedených důvodů neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele důvodnou a nezbylo mu než ji rozsudkem zamítnout (§ 110 odst. 1 in fine s. ř. s.)

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalované, která byla v řízení úspěšná, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtovala. Proto soud rozhodl, že žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Nejvyšší správní soud přiznal odměnu zástupkyni stěžovatele, Mgr. Daně Holcman, advokátce, která byla ustanovena podle § 35 odst. 8 s. ř. s. usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 4. 2013, č. j. 57 A 70/2012 - 55. Tato odměna byla určena za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (sepsání kasační stížnosti), ve výši stanovené podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5. advokátního tarifu, tj. ve výši 3100 Kč. Nejvyšší správní soud ustanovené zástupkyni nepřiznal odměnu za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 písm. b) advokátního tarifu, neboť stěžovatele zastupovala již v řízení před krajským soudem. Dále byla ustanovené zástupkyni přiznána náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby stanovená podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 300 Kč. Protože je zástupkyně stěžovatele plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se přiznaná částka nákladů řízení podle § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku

odpovídající této dani, tj. o 21 % z částky 3400 Kč. Celkově tak Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatele částku 4114 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu